కథా కౌముది

అజగరమ్

- కొంపెల్ల లక్ష్మి సమీరజ

(కౌముది-రచన నిర్వహించిన పోటీలో ఎంపికైన ఉత్తమ కథ)

కాలేజీ నుంచి సరాసరి ఇంటికి వచ్చి, నా చేతిలో ఉన్న రెండు వస్తువులూ రిక్షా అబ్బాయికి ఇచ్చి తీసుకోమన్నాను. లోపలకు వచ్చి తలుపుతాళం తీసి తెరిచాను - దబ్బున నా మీద నేను మోయలేనంత బరువైనదేదో పడినట్లనిపించింది. తెరిచి ఉన్న ద్వారబంధం కొండచిలువ నోటిలా అనిపించి ఒక్కక్షణం నిలువెల్లా ఒణుకు పుట్టింది. వెంటనే సర్దుకుని లోపలికి నడిచాను. రోజూ నాతో తెచ్చుకునే రిఫరెన్స్ పుస్తకాలూ - లైబ్రరీ బుక్సూ ఏమీ లేవు నా దగ్గర.

రిటైరైపోయాను కదా! ఇంక వాటి అవసరం ఏముంది - ఎవరికి చెప్పాలి పాఠాలు? తలుపులు మూసి లోపలికొచ్చి మంచం మీదపడుకున్నాను. ఇందాక నా మీద పడిన బరువైన వస్తువు - మెల్లగా - మెత్తగా నన్ను చుట్టుకోవటం ప్రారంభించింది. ఇంటికొచ్చిన ఈ కొద్దిసేపటిలోనే ఏమీ తోచటం లేదనిపిస్తోంది. ఇంక జీవితమంతా ఇలా ఎలా గడపటం? లేచి కాస్సేపు అటూ ఇటూ తిరిగాను. ఊహూ... ఏమీ ఆలోచన తట్టటం లేదు.

ఇంతలో నా దృష్టి ఎదురుగా టేబుల్ మీద ఉన్న టెలిఫోన్ మీద పడింది. 'అవును...! ఒక్కసారి విజయ్.. రవి .. ప్రభ.. వీళ్ళకి ఫోన్ చేసి నేను ఈ రోజే రిటైరయినట్లు చెపితే..!!' ఆలోచన వచ్చినదే తడవుగా ఫోన్ దగ్గరకు నడిచాను. టైము చూస్తే ఎనిమిదవుతోంది. వాళ్ళకక్కడ తెల్లారుతూ ఉంటుంది. లేస్తారు అందరూ కూడా! ఉద్యోగాలకి వెళ్ళే వాళ్ళేగా! నేనీమాట చెప్పగానే "అప్పుడే రిటైరైపోయావా అక్కా! ఇంకా నలభై ఏళ్ళదానిలాగే ఉంటావు. అరవై ఏళ్ళువచ్చేశాయా అప్పుడే" అంటూ ఆశ్చర్యపోతారు.. "ఇన్నేళ్ళూ కాలేజీ - ఉద్యోగం - బాధ్యత అంటూ గడిపేశావు.. ఇప్పుడైనా ఒక్కసారి ఇక్కడకు రాకూడదూ?" అని పిలుస్తారు.

కొన్నాళ్ళు వాళ్ళదగ్గరకెళ్ళి ఉండివస్తే... కాలక్షేపం అవుతుంది. తరవాత ఏం చేయాలీ అనేది వాళ్ళతో సంప్రదించి నిర్ణయించుకోవచ్చు.

టెలిఫోన్ నంబర్లు రాసి ఉన్న పుస్తకం తీసి రవి నంబరుకి డయల్ చేశాను." మేము బైటకెళ్ళాము. బీప్ శబ్దం వచ్చాక మెసేజ్ ఇవ్వండి.." రిప్లయి వచ్చింది అటునుంచి. విజయ్, ప్రభ.. వీళ్ళఫోన్లూ అదే రెస్పాన్స్ ఇచ్చాయి. అప్పుడే వెళ్ళిపోయారా బైటకి! నా నంబరు అక్కడ రికార్డవుతుంది కదా చూసుకుని చేస్తారు వాళ్ళు. అయినా వాళ్ళు ఇక్కడకొచ్చి ఆరేడేళ్ళకి పైన అయింది ఒకసారి అందరినీ ఇక్కడకు రమ్మంటే అంతా కల్సి పది - పదిహేను రోజులు సరదాగా గడపవచ్చు. నా రిటైర్మెంటు బెనిఫిట్స్‌తో వాళ్ళకి.. పిల్లలకి

కావలసినవి ఇవచ్చు. నాకు మాత్రం వాళ్ళు తప్ప ఎవరున్నారని? జీవితమంతా వాళ్ళకోసమే గడిపాను. ఇప్పుడూ అంతే. ఆ మాట వాళ్ళకి మాత్రం తెలియదా? అసలు నన్నిక్కడ ఒంటరిగా ఉండనిస్తారా? 'ఇల్లు అమ్మేసి వచ్చెయ్యి మా దగ్గర అక్కడే ఉందువుగాని' అంటూ గోల చేయరూ -

అమ్మో... నేనా పని చెయ్యగలనా? ఈ ఇల్లు ఈనాటిదా? ఇక్కడ తాతగారూ.. బామ్మ.. అమ్మా..నాన్నగారు.. ఎంతమంది ఉన్నారు ఆ రోజుల్లో. ప్రతి అణువులో వాళ్ళ జ్ఞాపకాలు నిండిలేవూ! బైట తోటలో గోడదగ్గర పెరిగి బోలెడు కాపుకాస్తున్న సపోటా చెట్లూ - మామిడి చెట్లూ ఆ రోజుల్లో తాతగారు నాటినవేగా! నాన్న సరేసరి.. మంచి భావుకత కలిగిన మనిషి చిత్రకారుడూ! 'దామెర్ల రామారావుగారి తరువాత మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నాన్నంత గొప్ప చిత్రకారుడు లేర'ని ఇప్పుడు కూడా ఆయన జయింతికీ వర్ధంతికీ చిత్రకళపట్ల ఆసక్తి కలిగిన వాళ్ళు రాసిన వ్యాసాలు పేపర్లో - మ్యాగజైన్సులో వస్తుంటాయి. ఈ మధ్యన కూడా కొందరు వచ్చి నాన్న వేసిన పెయింటింగ్స్‌ని రామారావుగారి మ్యూజియంకి ఇవ్వమని అడిగారు. కానీ నాన్నని వాటిలోనే చూసుకుంటున్న నేను ఇవ్వలేకపోయాను. అమ్మితే కొంటామనీ, ఒకొక్క పెయింటింగ్‌కీ అరవై డెబ్బైయ్ వేలకి పైనే ఇస్తామనీ కొందరు అడిగారు. ఛ. అమ్మటమా?

తాతగారూ - బామ్మా ఇద్దరూ ఉన్న పెయింటింగ్ ఎంత జీవకళ ఉట్టిపడుతూ ఉంటుంది? అది చూస్తుంటే తాతగారు ఇప్పటికీ ఆ కుర్చీలో దర్పంగా కూర్చుని ఉన్నట్లు, పక్కనే బామ్మ, అప్పుడే వంటగదిలో నుంచి చేతులు తుడుచుకుని వచ్చి నిలుచున్నట్లూ అనిపిస్తుంది. ఆవిడ ముఖానికి పట్టిన చెమట కూడా ఎంత సహజంగా వేశారు నాన్న! "నేను ప్రత్యేకమైన అలంకారాలతో అందచందాలతో రాను. ఉన్నదాన్ని ఉన్నట్లు ఇలా వేస్తే వెయ్యి - లేకపోతే మీ నాన్నగారి నొక్కరినే వెయ్యి" అని చెప్పిందట బామ్మ ఆ బొమ్మ గీసినప్పుడు - నాన్న ఆ బొమ్మ చూసినప్పుడల్లా ఆ మాట చెప్పుతూ ఉండేవారు.

గోడగడియారం పదిగంటలు కొట్టి.. నన్ను తట్టి పిలిచింది ఆలోచనలలోనించి! గేటు తాళం వేయలేదని గుర్తొచ్చింది. గదిలోనుంచి బైటకి వచ్చేసరికి హాలంతా చీకటిగా ఉంది. ఆ బైట తోటా చీకటే.. స్ట్రీట్ లైట్లు వెలుతురు మాత్రం పడుతుంది కొద్దిగా ఆ వైపున ఎదురింటివాళ్ళ ఇంట్లోనుంచి లైట్లు కనిపిస్తున్నాయి. ఒక్కొక్క లైటూ వేసుకుని వెళ్ళి గేటు తాళం వేసి వస్తుండగా, పక్కింటి ఆవిడ వరండాలో నిల్చుని కనిపించింది. నన్ను చూసి - "భోజనమయిందా టీచరుగారూ?" అడిగింది.

ఎటూకాకుండా తలూపాను.

"రిటైరయ్యారట కదా ఇవాల్టితో?" మళ్ళీ ఆవిడే అడిగింది.

అవునన్నట్లు తలఊపాను.

"ఇల్లు అద్దెకిచ్చి మీవాళ్ళ దగ్గర కెళ్ళిపోతారా?"

చిన్నగా నవ్వి లేదన్నట్లు తలఊపాను.

ఇంతలో ఆవిడ - లోపల ఎవరో పిలిచినట్లున్నారు. "రేపు వస్తాలెండి కాస్సేపు కబుర్లు చెప్పుకోవటానికి" అంటూ ఇంట్లోకెళ్ళిపోయింది. "అమ్మయ్య.. రేపు ఇరవైనాలుగుగంటల్లో రెండు గంటలు ఈవిడతో గడిచిపోతాయి" అనిపించింది లోపలికొచ్చి తలుపు తాళం వేస్తుండగా పోర్టికోలో చిన్న లైటు వేసి, లోపల అన్ని గదుల్లోనూ కిటికీతలపులు గట్టిగా వేసి ఉన్నదీ లేనిదీ చూసుకుని - వచ్చి మంచం మీద పడుకున్నాను. నన్ను చుట్టి చుట్టిన వస్తువు మరింత బిగుస్తూ మరో చుట్టు చుడుతున్నట్టనిపించి ఊపిరాడలేదు.

నిద్రపట్టటంలేదు. బైట తోటలో ఏదో అలికిడయినట్టు అనిపించింది. నేను గేటు తాళం వేయటం ఆలస్యమయింది - ఈ లోపల ఎవరైనా తోటలోకి వచ్చారేమో...! ఒక్కదాన్నే ఉంటానని అందరికీ తెలుసు. కిటికీ దగ్గర ఏదో కదిలినట్టనిపించిద్మి. మంచం మీద

లేచి కూర్చున్నాను. గొంతుక ఎండిపోతున్నట్టనిపించింది.లేచి వంట గదిలో కెళ్ళి కాసిని మంచినీళ్ళు తాగి పెయింటింగ్స్ పెట్టిన గదిలోకి నడిచాను - నేను ఒంటరిగా ఫీలయినప్పుడల్లా వెళ్ళి కూర్చునే చోటది.

అక్కడ కూర్చుంటే ఒక్కదాన్నే ఉన్నానన్న ఫీలింగ్ ఉండదు. నా వాళ్ళందరూ నాకు ఉన్నారన్న ధైర్యం వస్తుంది. అక్కడికెళ్ళి కూర్చున్నాక ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో... తెల్లవారి - మంగమ్మ గేటు దగ్గరనుంచి 'అమ్మా.. అమ్మా' అని గట్టిగా అరుస్తుంటే మెలుకువ వచ్చింది. ఎప్పుడైనా పేపర్లు దిద్దుతూనో, లెసన్ ప్రిపేరవుతూనో రాత్రి ఆలస్యంగా పడుకుంటే ఇలా కావటం అలవాటే అవటంతో మంగమ్మ ఏమీ అడగకుండానే లోపలికొచ్చి పనిచేసుకుని వెళ్ళిపోయింది.

నేను లేచినది మొదలూ విజయ్.. రవి... ప్రభ - వీళ్ళ ఫోన్ల కోసం ఎదురుచూస్తున్నాను. కనీసం ఒకళ్ళయినా చేయకపోతారా అని. లేదు ఎక్కడినుంచీ కూడా రాలేదు. నేను చేసి చూద్దామని మళ్ళీ ముగ్గురికీ చేశాను. అప్పుడూ అదే సమాధానం - "మేము బైటకు వెళ్ళాం... మెసేజ్ ఇవ్వండి" అంటూ! ముగ్గురికీ నేను రిటైరయిన సంగతి చెప్పి, 'సరదాగా కొన్నాళ్ళు అందరం కలిసి గడపవచ్చు రమ్మ'ని పిలిచాను.

మధ్యాహ్నం పక్కింటావిడ వచ్చి 'భోజనం అయిందా టీచరుగారూ' అని అడిగేవరకూ నేనసలు వంట చేసుకోలేదనే విషయం కూడా గుర్తులేదు. "రిటైర్మెంటు బెనిఫిట్స్ ఎంతదాకా వస్తాయి? పెన్షను ఎంత వస్తుంది? అంతా ఏం చేయాలనుకుంటున్నారు?" అంటూ ఏవేవో ప్రశ్నలడిగి, "ఈ రోజుల్లో కడుపున పుట్టిన పిల్లలనే నమ్మలేకపోతున్నాం - నేనన్నానని కాదుగానీ టీచరుగారూ! మీకంటూ మీరు దాచుకోండమ్మా - చేయినొచ్చినా - కాలునొచ్చినా మీదంటు మీకు ఉండాలి. 'వాళ్ళకెందుకండీ - డాలర్లు సంపాదించుకుంటున్నారు, దీనికి వాళ్ళు ఆశపడతారా' అనవచ్చు మీరు - పైసా అయినా డబ్బు డబ్బేనమ్మా - పుస్తకాలూ కాలేజీ - అక్కడి పిల్లలూ తప్ప ప్రపంచం తెలియదు మీకు - చూస్తూ ఉంటాం కదా.. ఈ చుట్టుపక్కల వాళ్ళం అందరం అనుకుంటూ ఉంటాం 'కనీసం టి.వి కూడా లేదు మీ ఇంట్లో' అని! గోడపక్కనే కదా మేము ఉండేది - ఏ అవసరమొచ్చినా ఒక్క కేకేయండి - మేమున్నాం మీకు. ఏం కావాలన్నా మా పిల్లల్తో చెపితే తెచ్చిపెడతారు..." అంటూ చెప్పి వెళ్ళిందావిడ.

ఆవిడ మాటలు వినేసరికి మనస్సెలాగో అయిపోయింది. మళ్ళీ నాన్న వేసిన పెయింటింగ్స్ దగ్గరకెళ్ళాను. అమ్మ, తులసి మొక్క దగ్గర దణ్ణం పెట్టుకుంటున్న పెయింటింగ్ కనిపించింది. దానిదగ్గర కెళ్ళి నిలుచున్నాను. ఎంత బాగుందో అమ్మ ఆ పెయింటింగ్‌లో -

అవును -

అమ్మ చాలా అందంగా ఉండేది.

ఆవిడ అందమంతా ఆవిడ వ్యక్తిత్వమే!

స్వాభిమాన ప్రతిమ ఆవిడ!

నాన్నతో చాలా విషయాలలో అభిప్రాయబేధాలొచ్చేవి అమ్మకి! ఏ విషయమైనా తన మనస్సులోని అభిప్రాయాన్ని నిక్కచ్చిగా - నిర్భయంగా చెప్పేది. ఆయన మాటలతోగానీ - పనులతోగానీ తన మనస్సు నొచ్చుకుంటే మాత్రం అది ఆయనతో చెప్పేది కాదు.

నాతో చెప్పేది -

నిజం! నాతోనే చెప్పేది!

నేను ఆవిడకు పెద్ద బిడ్డను మాత్రమే కాదు - మంచి స్నేహితురాలిని కూడా! ఒక స్త్రీ మనస్సు.. స్త్రీకే అర్థమవుతుంది అంటారు - నేను 'మీ ప్రవర్తన - మాటలు ఈ రకంగా నాకు బాధ కలిగిస్తున్నాయ'ని ఆయనతో చెపితే.. 'వట్టి పిచ్చిదానివి' అంటారు తప్ప ఆయనకు అర్థంకాదు. ఆడపిల్లవిగా అర్థం చేసుకోగలవని నా బాధనీతో పంచుకుంటున్నాను" అంటూ తనబాధ చెప్పుకున్నా - నాన్న అంటే ఎంతో అభిమానంగా ఉండేది అమ్మ.

నాన్న కూడా మూర్ఖత్వపు మనిషే అయినా అమ్మ అంటే అభిమానంగా ఉండేవారు. అమ్మకి పెద్దజడ ఉండేది - ఎప్పుడూ ముడివేసుకునే ఉండేది. నాన్నకి అమ్మ వాల్జడతో ఉంటే ఇష్టం - ఆయన సమక్షంలో ఏమో కానీ ఎపుడూ జడవేసుకోగా అమ్మను చూడలేదు నేను. ఒకసారి తులసి కోట దగ్గర దీపంపెట్టి - దణ్ణం పెట్టుకుంటూ నిలుచుంది అమ్మ. నాన్న వెనకనుంచి వెళ్ళి ఆవిడ ముడిసూదులు తీసేశారు. చుట్టవిప్పి - లేచి నిల్చునున్న నల్లతాచులా జారి నిల్చుంది అమ్మ నిడుపాటి జడ. అమ్మ పూజలో ఉండటంతో కదలకుండా అలాగే నిలుచుంది.

అప్పుడు అమ్మను చూసి ... గీసారు నాన్న ఈ పెయింటింగ్! పూజపూర్తవగానే ముడివేసేసుకునిగానీ లోపలకు రాలేదు అమ్మ. "ఏ ప్రకృతి దృశ్యాలో వేసుకోవాలిగానీ - బొమ్మనా? ప్రాణం ఉన్న మనిషిని! నాకు ఇష్టం ఉండదని చెప్పినా నా బొమ్మ ఎందుకు వెయ్యాలిట?" అంది కోపంగా లోపలకొస్తూనే!

"రేపు.. తట్టనెత్తిమీద పెట్టుకుని వస్తున్న నాగమ్మ బొమ్మ వేస్తాలే" అన్నారు నాన్న. 'అమ్మకి ఇష్టం లేనప్పుడు వేయటం దేనికి ఈయన' అని అప్పుడు నాకు అనిపించినా, నాన్న అప్పుడు వేశారు కనకనే అమ్మ రూపం - ఇంత అందంగా ఈ ఇంట్లో ఇప్పటికీ ఉంది. మరణించే ముందు అమ్మ రూపం గుర్తుకు వచింది.

అమ్మకి క్యాన్సర్ వచ్చింది.

అప్పట్లో ఏం మందులు ఉన్నాయని? ఏ బ్రెస్ట్‌కో అయితే ఆపరేషన్ చేసి తీసేసే వారేమో కానీ ఆవిడకు యూట్రస్‌కి వచ్చింది. నాన్న బాగా కుంగిపోయారు అమ్మకి వచ్చిన వ్యాధిపేరు వినగానే. అమ్మ బాగా నిబ్బరంగా ఉంది - అసలేమీ లేనట్లే పైగా, "జాతస్యమరణం ధ్రువమ్' అని తెలిసి కూడా ఎందుకు బాధపడటం? జీవితాన్ని ఎలా ఎదుర్కొని బతుకుతున్నామో మరణాన్నీ అలాగే ఎదుర్కోవాలి." అంటూ నాన్నకి ధైర్యం చెప్పేది. మనిషి బాగా చిక్కిశల్యమైపోయి రూపురేఖలు మారిపోయి బొమ్మలాగా ఇంత మనిషైపోయింది చివరిరోజుల్లో!

ఎందుకో ఇక ఆ గదిలో ఉండాలనిపించలేదు.

ఇంట్లోనుంచి బైటకు వచ్చాను.

అవును -

ఇక్కడే .. ఈ చోటులోనే అమ్మని 'పడుకోబెట్టారు' - స్నానం చేయించి పసుపుకుంకుమలు పెట్టిస్తూ - తీసుకువెళ్ళేముందు!

ఎలా ఉండేది పూచిన తంగేడల్లే! బట్ట నలిగేది కాదు - జుట్టు రేగేది కాదు - ఇంట్లో పనంతా తనే చేసుకున్నాకూడా!

ఇక్కడ పడుకోబెట్టినప్పుడూ అలాగే ఉంది. నాకు బాగా జ్ఞాపకం - అమ్మకి స్నానం చేయిస్తుంటే నేను గబగబా లోపలికెళ్ళి బీరువా తెరిచి ఆవిడ కోసం నాన్న కొన్న కొత్తచీర తీస్తుంటే, అత్తచూసి - " ఏమిటీ అమ్మాయ్! ఇప్పుడు నువ్వవన్నీ ముట్టుకోకూడదు" అంటూ కేకలేసింది. అమ్మకి ఆకుపచ్చరంగంటే చాలా ఇష్టం. ఆ చీర పట్టుకుని, ఆవిడ మాటవినిపించుకోకుండా నే వెళ్ళి అమ్మకి కప్పాను. గబగబా దొడ్లో పూసిన మల్లెపూలు కోసి మాలకట్టి మండిమీద పెట్టాను. గోరింటాకు కోసి నూరి రెండు చేతులకూ పెట్టాను. కాలివేళ్ళ మీద వేసి, అరికాళ్ళలో పెడుతుండగా - "ఆడవాళ్ళు అరికాళ్ళలో గోరింటాకు తప్పనిసరిగా పెట్టుకోవాలి 'అయిదోతనం' అంటూ నాకు తను పెట్టటం గుర్తొచ్చింది -! అమ్మ ముఖం చూశాను - ప్రశాంతంగా చిరునవ్వు నవ్వుతున్నట్టుగా అనిపించింది. లేచి ముఖం దగ్గరగా వెళ్ళికూర్చుని తల నిమిరి బొట్టు సర్దుతుంటే -

"ముందు దాన్ని దూరంగా తీసుకువెళ్ళండి - ఇలా అయితే మతి చలించేలా ఉంది" అన్నారు నాన్న.

అత్త నన్ను తీసుకెళ్ళి విజయ్.. రవి.. ప్రభ ఉన్నచోట కూర్చోబెట్టింది - అప్పటికి విజయ్‌కి ఎనిమిదేళ్ళు - రవికి నాలుగేళ్ళు - ప్రభ ఏడాది పిల్ల! నా తరవాత పన్నెండేళ్ళకి పుట్టాడు విజయ్! వాళ్ళని చూడగానే నా బాధ్యత గుర్తుకు వచ్చింది. అవును.. వీళ్ళని అమ్మ నాకు అప్పగించింది. అమ్మలేని లోటులేకుండా చూసుకోవాలి వీళ్ళని నేను -

"అమ్మకి ఏమయిందక్కా?" అడిగాడు విజయ్ -

ఏమని చెప్పను - ఏమని చెపితేవాడికి అర్ధమవుతుంది?

ప్రభ ఏడుపు మొదలుపెట్టింది ఇంతలో -

లేచి దానిని భుజానికి ఎత్తుకున్నాను.

విజయ్ నీ.. రవినీ గుండెలకి హత్తుకుని అక్కడే కూర్చున్నాను -

"అమ్మ్ మా..." అంటూ ప్రభ అరచేతులతో నా ముఖం మీద కొడుతూ ఆడుకోవటం మొదలుపెట్టింది!

ఫోన్ మోగుతుంటే ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడ్డాను -

"వీళ్ళే ఎవరో చేసి ఉంటారు" - అనుకుంటూ గబగబా వెళ్ళి ఉత్సాహంగా ఫోను ఎత్తాను.

"హలో.." నేను అంటూ ఉండగానే -

"అమ్మా... అప్పుడే రిటైరయ్యావా?" అంటూ అవతలనుంచి బాబాయి గొంతు వినిపించింది.

"బాబాయ్.." ఉత్సాహంగా పిలిచాను.

"నిన్న నీ పుట్టినరోజు అని మీ పిన్ని చెప్పిందమ్మా. అప్పుడు గుర్తొచ్చింది ఓసారి నువ్వు చెప్పినట్టు - ఈ సంవత్సరమే నీ రిటైర్మెంటని! ఫోను చేశానుగానీ కాలేజీలో ఉన్నట్టున్నావు ఎత్తలేదు. తెల్లవారు ఝామున చేసినా ఎత్తకపోయేసరికి ఏ గుడికైనా వెళ్ళావేమోననుకున్నాము. ఇదిగో మళ్ళీ ఇప్పుడు కుదిరింది. ఏమిటి విశేషాలు.. మా దగ్గర కొచ్చి నాలుగు రోజులు ఉండాలమ్మా నువ్వు... ఎప్పుడొస్తావు.. ఏమిటి.." ఆగకుండా తనే మాట్లాడేస్తున్నాడు.

పిల్లలంతా విదేశాల్లో సెటిలయిపోయి - వీళ్ళిద్దరే హైదరాబాదులో ఉంటున్నారు. ఇద్దరూ వీణ విద్వాంసులు కావటంతో సాధన చేసుకుంటూ అప్పుడప్పుడు రేడియోలో వాయిస్తూ కాలక్షేపం చేస్తున్నారు.

"వస్తాలే బాబాయ్... ముందు, పిల్లల్ని ముగ్గుర్నీ రమ్మని పిలిచాను వాళ్ళు వచ్చినపుడు మీరిద్దరూ కూడా రండి అందరం సరదాగా నాలుగురోజులు కలిసి ఉందాం ఇక్కడ" చెప్పాను.

"ఇల్లు అమ్మేస్తున్నారటగా - తలో ఐదారు లక్షలూ వస్తాయి - నాన్న వేసిన పెయింటింగ్స్ కూడా ఇక్కడకు తెచ్చి అమ్మితే మినిమమే ఒక్కోదానికి రెండులక్షలయినా వస్తాయి" అంటూ విజయ్.. రవి మొన్న మా విశ్వానికి చెప్పారట. నువ్వో మాటైనా నాతో అనలేదే అనుకున్నాను -" అంటూ బాబాయి చెపుతుంటే నా తలమీద పిడుగులు పడినట్టుగా అనిపించింది.

బాబాయి, తరవాత ఏం మాట్లాడిందీ వినిపించలేదు.

ఫోను పెట్టేశాను -!

ఇల్లు అమ్ముతారా -

పెయింటింగులు అమ్ముతారా -

నాతో ఒక్కమాటకూడా అనలేదు -! అప్పుడే నేను పనికిరానిదానైపోయానా?

"మీకు పుస్తకాలూ - కాలేజీ - అక్కడి పిల్లలూ తప్ప ప్రపంచం తెలియదు" అంటూ పక్కింటావిడ అనటం గుర్తొచ్చింది.

ప్రపంచంలో అందరిలాగే వీళ్ళూనా?

నేను... ప్రభ .. నన్ను అమ్మా అంటుంటే.. నేను 'అక్కనిరా' అని చెప్పేదాన్ని 'అక్కమ్మా' అనేది తప్ప అక్క అని ఎప్పుడూ పిలవలేదది. దానికి అయిదో ఏట నాన్న కూడా వెళ్ళిపోయారు. నేను అప్పటికే ఉద్యోగంలో చేరాను. ప్రభని స్కూల్లో చేర్పించటంతో వాళ్ళ ముగ్గురినీ చూసి.. పంపి ఇంటికి తాళం పెట్టి బైటకు వచ్చేదాన్ని. నిన్నటిదాకా అలాగే తాళం వేసి ఉండేది పగలంతా ఇల్లు!

ముగ్గురూ పెద్దవాళ్ళయి వృద్ధిలో కొచ్చి విదేశాలకు వెళ్ళి స్థిరపడ్డారు. ప్రభకి సంబంధం తెచ్చి పెళ్ళిచేసి.. అప్పుడు పెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నారు విజయ్.. రవి కూడా! ఇద్దరినీ ప్రేమ పెళ్ళిళ్ళే - నేను వెళ్ళి అక్షింతలు వేసి రావటం తప్ప ఏమీ చేయలేదు వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళకి! అవును - నాకిప్పుడు గుర్తొస్తోంది. ముగ్గురూ కూడా వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళకి నన్ను రమ్మని పిలవలేదు -! నా పిల్లలు నన్ను పిలిచేదేమిటని నేనే వెళ్ళేదాన్ని - వాళ్ళు నన్ను పట్టించుకోకపోయినా! నేనిచ్చినవి పుచ్చుకోవటమే కానీ, ఎప్పుడూ ఒక్క అరటిపండు కూడా నా చేతిలో పెట్టలేదు.

ఒక్కసారి తలవిదిలించాను. "ఛ ఇలా ఆలోచిస్తున్నానేమిటి? నేను వాళ్ళ కోసం చేశానా? నా మనస్సుకు నాకు తృప్తిగా ఉండాలని చేశాను. అమ్మకి బిడ్డనే కాదు - స్నేహితురాలిని కూడా. అందుకే వాళ్ళు నా బిడ్డలనుకుని చూశాను. వాళ్ళకేం తెలుసు? తెలీదు కాబట్టే ఇలా మాట్లాడుతున్నారు. పోనీ.." నేనిలా ఆలోచిస్తూ ఉండగా మళ్ళీ ఫోను మోగింది.

ప్రభ...!

"అక్కమ్మా - విజయ్.. రవి, నాన్న పెయింటింగ్స్ తీసుకుంటారట! అమ్మ తులసి మొక్క దగ్గరున్న పెయింటింగ్ మాత్రం వాళ్ళకివ్వకు. అది నాకు కావాలి. మా ఇంట్లో షోకేస్ గా పెట్టుకుంటాను. అలాగే ఇల్లు అమ్మితే నాకూ వాటా కావాలి..! నా తరపున నువ్వే మాట్లాడాలి వాళ్ళతో..." చెపుతోంది. నా కళ్ళముందు, దానిని ఎత్తుకుని, గోరుముద్దలు తినిపిసూ.. చందమామని చూపిస్తూ.. జోలపాడి నిద్రపుచ్చుతూ.. అమ్మ కనిపించింది! అమ్మ.. దాని ఇంట్లో షోకేస్‌గా నిలబడాలా ఇప్పుడు..!

తల తిరుగుతున్నట్టనిపించి.. అది అలా మాట్లాడుతూండగానే ఫోను పెట్టేశాను. ఒక్కసారి శక్తిమొత్తం వెళ్ళిపోయింది శరీరంలోనుంచి.. ఊఁఊఁ... జీవచైతన్యమే పోతోంది లోపలనుంచి! రెప్పవేసి తెరిచేసరికి నన్ను చుట్టి బంధించిన కొండచిలువ భయంకరంగా నోరు తెరిచి నన్ను మింగేయటానికి వస్తూ కనిపించింది.

"వద్దు.. వద్దు.." అంటూ గింజుకుంటూ వదిలించుకునే ప్రయత్నం చేస్తుండగానే నా తల దాని నోటిలోకి వెళ్ళిపోయింది. ఆ తరువాత నాకేమీ తెలియలేదు.

స్పృహలోకి వచ్చేసరికి నా దగ్గర బాబాయి, పిన్ని, యామిని కూర్చుని మాట్లాడుకుంటూ కనిపించారు. నాకు వాళ్ళతో మాట్లాడాలనిపించలేదు. మళ్ళీ కళ్ళుమూసేసుకుని పడుకున్నాను, వాళ్ళమాటలు వింటూ!

"ఇది ఇవాళ్టి పరిస్థితి కాదు బాబాయ్.. దాదాపు ఏడాది నుంచీ రిటైరవటం.. తరవాత ఏం చేయటం అంటూ రకరకాలుగా ఆలోచిస్తోంది. ఒంటరితనం అనేది భయంకరమైన శత్రువు. పగలస్తమానం కాలేజీలో గడిచిపోయినా ఇంటికొచ్చి తలుపుతీసేసరికి బావురుమంటూ ఇంత ఇంట్లో ఒక్కదానివీ ఉండాలి ఎవరికైనా ఇల్లు అద్దెకివ్వమని చెప్పేదానిని.! అదిగో ఆ పెయింటింగ్స్ పెట్టే చోటు ఉండదని ఇవ్వలేదు. పిచ్చికాకపోతే.. ఏం చేసుకుంటుంది వాటిని? ఆర్ట్ గ్యాలరీలో ఇవ్వమని వాళ్ళు ఎన్నిసార్లు అడిగినా ఒప్పుకోలేదు. తమ్ముళ్ళు.. చెల్లెలు ఏదో తనని నెత్తిన పెట్టుకుంటారనుకుంటూ - భవిష్యత్తువాళ్ళతో గడపవచ్చని కలలు కంటోంది - ఆ పెయింటింగ్స్ లో ఉన్న పెద్దవాళ్ళు తనతో మాట్లాడుతున్నారంటూ కలలో బతుకుతాను. నాకు తెలుసు ఎప్పుడో ఇలా జరుగుతుందని! ఇప్పటికైనా ఆ పెయింటింగ్స్ గ్యాలరీకి ఇచ్చేసి ఆ వాటా అద్దెకిస్తే కాస్త ఇలాంటి పరిస్థితి వస్తే చూసేవాళ్ళయినా ఉంటారు." చెపుతోంది యామిని.

తను ఒక నియోనటాలజిస్టు - పీడియాట్రిషియను కూడా, చిన్నప్పుడు ఇద్దరం కలిసి చదువుకున్నాం. ఆ స్నేహం ఇప్పటికీ కొనసాగుతోంది. పిల్లలు పుట్టకముందే. తల్లి కడుపులో ఉండగా.. వాళ్ళతో మనం మాట్లాడుతూ.. వాళ్ళకి కొత్త కొత్తసంగతులు

సంగీతం.. విజ్ఞానమూ.. వేదమంత్రాలూ అటువంటివాటిని వినిపిస్తూ ఎలా నేర్పించవచ్చో.. ఎక్స్‌పెరిమెంటల్ బేసిస్ మీద.. తన ఆస్పత్రిలో ఒకొక్కదానికీ స్పెషల్ రూమ్స్ ఏర్పాటుచేసి.. ఆరోనెల వచ్చిన దగ్గరనుంచీ గర్భిణీస్త్రీలని రోజూ గంటన్నర - రెండుగంటల పాటు అక్కడ గడపమని చెపుతూ ఉంటుంది తన దగ్గరకు ట్రీట్ మెంట్ కోసం వచ్చినవాళ్ళని! అలాగే పిల్లలు పుట్టాక కేవలం వాళ్ళ శారీరక ఎదుగుదల గురించేకాకుండా - మానసిక ఎదుగుదలగురించికూడా పేరెంట్స్‌కి సలహా చెప్పి... వాళ్ళు పాటిస్తున్నదీ లేనిదీ కుడా గమనించుకుంటూ ఉంటుంది. పిల్లల కివ్వాల్సిన ఆహారం దగ్గరనుంచీ ఎంతో శ్రద్ధ తీసుకుని చెపుతూ ఉంటుంది.

తను నన్ను కూడా ఏడాది నుంచీ గమనిస్తూ... నా మానసిక పరిస్థితిని చూస్తోందని మాత్రం గ్రహించలేకపోయాను.

"బైట మెట్లమీద పడి ఉందని.. పక్కావిడ నీకు ఫోను చేసి చెప్పింది కనుక తెలిసింది. లేకపోతే ఏమయ్యేది?" పిన్ని అంటోంది.

"అసలు.. మా అన్నయ్య ఇల్లు దాని పేర రాస్తూ నాతో చెప్పాడు - దానికి, పన్నెండేళ్ళొచ్చాక ఈ తరువాత పిల్లలు పుడుతుంటే.. మీ వదిన బాధపడేది - ఇప్పుడు ఈ వయసులో పిల్లలేమీటని.! నాకప్పుడు తెలియలేదు. వాళ్ళ కోసం అది తన జీవితం పణంగా పెడుతోంది.. ఇది చూస్తుంటే తండ్రిగా నాకు సిగ్గనిపిస్తోంది. వీళ్ళు ఎదిగి దానిని గౌరవిస్తారో లేదో నాకు తెలియదు. ఒక తండ్రిగా నేను దానికి చెయ్యగలిగిన పెళ్ళి అది చేసుకోనంటోంది - కాబట్టి రేపు ఏ పరిస్థితి వచ్చినా అది నిలవనీడలేనిది కాకూడదు. ఈ ఇల్లు దాని పేర రాసేస్తున్నాను. నీ మనసులోనే ఉంచుకో ఈ మాట. దానికి చెపితే వాళ్ళకోసం అమ్మేసినా ఆశ్చర్యపోనక్కరలేదు." అని! అందుకే నేనామాట ఎవరితోనూ.. ఇదిగో ఈవిడతో కూడా చెప్పలేదు. ఇప్పుడు చెప్పి, కాస్త దానికి ధైర్యం చెపితే.. కోలుకుని మామూలు మనిషవుతుంది." అన్నాడు బాబాయి.

"మనమందరం వాళ్ళ మాటల్ని.. ప్రవర్తననీ చూసి అర్థం చేసుకున్నాం కానీ తనుమాత్రం వాళ్ళ మీద పిచ్చి ఆపేక్షపెంచుకుని - 'నేను లేకుండా వాళ్ళు బతకలేరు' అనే భావంలోనే జీవిస్తోంది.." యామిని చెపుతోంది.

నేనా మాటలు వింటూ అలాగే పడుకున్నాను. నాన్న ఆ ఇల్లు నాకు ఇచ్చేశారా మనస్సుకు ఎంతో తేలికగా అనిపించింది ఆ మాట వినగానే - వాళ్ళకు నేనక్కర్లేదు పోనీ.. అణువణువునా అమ్మా - నాన్నల జ్ఞాపకాలు నిండిన ఆ ఇల్లు నాకు ఉంది. అక్కడ నేనేం చేయాలో అప్పుడే నిర్ణయం చేసుకున్నాను.

ఏమీ తెలియనట్లే వాళ్ళందరితో కలిసి ఇంటికి వెళ్ళి - ఆర్ట్‌గ్యాలరీకి ఫోను చేసి - వచ్చి పెయింటింగ్స్ తీసుకు వెళ్ళమని చెప్పాను. అమ్మని పడుకోబెట్టిన చోట - జారుడుబల్లా.. రెండు చిన్నఉయ్యాలలూ ఏర్పాటు చేర్పించి.. ఇంట్లో చెయిల్డ్ కేర్ సెంటర్ పెట్టాలనుకుంటున్నానని చెప్పినప్పుడు బాబాయి, పిన్ని.. యామిని కూడా ముఖాలు చూసుకున్నారు ఆశ్చర్యంగా!

అవును.. యామిని చెప్పినట్టు చిన్నపిల్లలు రేపటి దేశపౌరులు.. వాళ్ళు సరైన మార్గంలో పెరగాలంటే ఐదేళ్ళలోపలే వాళ్ళకి మనం చెప్పగలిగిన మంచినీ.. నేర్పగల ధైర్యసాహసాల్నీ ఇస్తూ పెంచాలి. ఉద్యోగాల కెళ్ళిపోయే తల్లిదండ్రులు... ఒంటరి కుటుంబాలలో పిల్లలకవి ఇవ్వలేరు. దేశమంతా బాగుచేయలేకపోయినా నా పరిధిలో నేను.. యామిని గైడెన్స్‌లో చేయగలిగింది చేస్తే.. నన్నిప్పుడే విడిచిపెట్టివెళ్ళిపోయిన ఒంటరితనమనే కొండచిలువను మళ్ళీ నా దగ్గరకు రానివ్వకుండానూ ఉండగలను - నలుగురుకి మంచి చేసిన దానినీ కాగలుగుతాను.

ఇన్నేళ్ళూ నా కుటుంబం అంటూ ఆలోచించి.. ఇప్పుడు 'నేను' అని ఇంకా సంకుచితంగా ఆలోచించేసరికే.. ఆ ఆలోచన కొండచిలువైంది.కానీ కుటుంబాన్ని విస్తృత పరచుకుని - సమాజం వైపు దృష్టిసారిస్తే.. సృష్టియావత్తూ నాదే అనిపించి.. ఎంత ఆనందంగా ఉంటుందో!

ఈ ఇంటికి రాబోయే పసిపిల్లల్ని తలచుకుంటూ హాయిగా ఉన్నాను ఇప్పుడు.